

В МИГОВЕТЕ НА ТВОРЧЕСКО ИЗВИСЯВАНЕ

Отзив за първия концерт

„Мартенски музикални дни“ са от събитията в нашата културен живот, които имат свои традиции, свой собствен облик. Те се раждат в дните на Априлската пролет, носят в себе си идейния заряд на сложното симфонично изкуство, на висшето изпълнителско майсторство, на онези идеи, които са винаги актуални и съвременни — идеи, естествено свързани със знаменателните исторически събития — предстоящия XIII конгрес на БКП и XXVII конгрес на КПСС.

„Мартенски музикални дни“ са единственият у нас фестивал, чието съдържание е изцяло изпълнено със симфонични произведения. В тях живеят с пълна сила големите идеи, дълбоките философски обобщения на великите композитори. Тези идеи вълнуват нашия съвременник, разширяват духовния му кръгозор, подбуждат у него съзидателни сили, укрепват вярата му в бъдещето. Широката панорама на художествените явления, които показва тазгодишната програма на фестивала, получи пълноценен израз още на първия концерт. Очакван от културната общественост на Русе, той се превърна в празник, създаде такава атмосфера, която стимулира творческите сили на изпълнителите, насочва ги към нови търсения, към нови решения.

За това допринесе и предшестващата първия концерт изложба, която с ярките и таланти творения на българските художници ги въведе в света на изобразителното изкуство, разкри пред тях голямо богатство на стилови и пластични насоки, на разнообразен личен почерк и художествени интереси, очертаващи богатите плодове на творческата априлска линия в изкуството. И когато прозвуча изпълнената с кипяща енергия, яркост и жизненост увертюра „Сияйна зора“ от Александър Райчев, докоснахме други измерения на Априлската пролет, които ни пренесоха в света на тоновото изкуство.

В изпълнената с кипяща енергия музика на „Сияйна зора“ резонират събитията на нашето време, съзидателната сила на трудовото всекидневие, железният ритъм на съвременността, безпогрешно доловен и претворен от Райчев в цялостното му творчество. Въдхновението, което блика от страниците на това произведение, се предаде

на присъстващите от майсторското изпълнение на Русенската филхармония, то даде облик на онези неповторима атмосфера, която се ражда в мигове на истинското творчество.

Неговите импулси намериха най-широко поле за разгръщане в гениалното, станало вече класическо, творение — кантата „Александър Невски“ от Прокофиев. Титаничната сила, която излъчва този шедевър на съвременния епос, съвършенството на драматургията му, богатството на образите и неотразимото им въздействие, показаха истинския ръст на големото изпълнителско майсторство на Русенската филхармония, на Представителния смесен хор „Дунавски звуци“.

Крупните кантатно-ораториални произведения поставят сложни художествено-интерпретационни задачи, които разкриха големите потенциални възможности на двата състава още при изпълнението на ораторията „Иван Грозни“ през 1984 г. Те са плод на артистична зрелост

и преди всичко на талантията и неуморна работа на н. а. Алипи Найденов, на з. а. Михаил Ангелов. В мащабноста на баталните сцени, в стихийната богатирска мощ, които излъчват страниците на „Александър Невски“, в проникновената лирика на безбрежната руска песенност хор „Дунавски звуци“ бе на истинска художествена висота. Във вещото художествено ръководство на Алипи Найденов видяхме едно ново разбиране, ново прочитане на партитурата. Колосалната енергия, стихията на Прокофиевската експресия за владяха, вълнуваха. Те бяха направлявани от зоркия контрол на отлично разпределени сили, на разумно подготвени и достигнати кулминации, които подчертаха действителната красота на произведението. А тя е тъй многолика и многогранна!

В мощните симфонични изграждания и нараствания, в драматичните стълкновения и широки епични платна слушателят естествено възприема историческите събития под

въгъла на типично съвременно светоусещане. Особено ярко се открояха полярните контрасти, които носят в себе си непосредствената яркост на кинематографични кадри. След гигантската батална сцена на „Битката върху леда“ з. а. Христина Ангелакова ни разкри друга силна, неповторима страна от света на Прокофиев — проникновената лирика. Тънкото и детайлно усещане на тази нова, съвременна лирика докосна съкровени кътчета от душевността на човешкия век от края на двадесетото столетие. Съвършеното владеене на гласа позволи на Хр. Ангелакова да предаде трудно уловимия, дълбоко руски характер на „Мертвото поле“, неговата много специфична интонационна изразителност и психологическа настройка.

Възходящата линия на артистичните постижения в първата вечер на фестивала водеше към изпълнението на Бетховеновия цигулков кон

церт. З. а. Минчо Минчев показа ново, свое виждане на едно от най-проблемните произведения в цигулковата литература. Навлизащ в зенита на творческата си активност, Минчо Минчев превъзходно изгради архитектониката на произведението, големите му симфонични планове, релефно подчерта изключително детайлите и трудно постижими сложни произведения, с техническото съвършенство на зрелия майстор. Всяка негова проява е път към нови завоевания, към дълбокото осмисляне на големите художествени истини, живеещи в класическото наследство.

Първият концерт на два сет и шестото издание на „Мартенски музикални дни“ постави високо равнище, високи критерии. Те извикват за конно чувство на радост и на гордост, но и задължават. За дължават ни да защитаваме с високо майсторство позициите на социалистическото изкуство, на животворните идеи, които то носи в себе си.

Н. а. проф. д-р Пенчо
СТОЯНОВ,
заместник-председател на
Съюза на българските композитори